

**Zliya tsasliti Pəl kaa ka
Filipø
Kwəma dza ghwəmməə gha
sənataa dzəkən zliya na**

Ghala pətsa tsasli Pəl zliya nay, ghəci kwa fərshina na. Ma kə nihwəti mbəzliy, ghəci kwa fərshina tə hidfi ka Rəm na, kə ghəshi. Ma kə nihwəti ɓa na, kwa fərshina mbə məlmə Efesə na, kə ghəshi, zhini ma kə nihwəti ɓa na, kwa fərshina mbə Shezare na, kə ghəshi. Kaa mbəzliy nəw Yesəw mbə məlmə Filipø tsasli Pəl zliya na. Məlmə Filipø vay, va hidfi ka Masedəwan, tə hidfi ka Erəwpə fa na kwəma. Ghala pətsaa nza Pəl mbə wə kwa baka wə harvə Hyala ghəshi lə Shilasə ta dza ghəshiy dzəti hidfi va ta gəzanshi Yəwən kwəma wəzə nay ghalaba niy mənishi ka Filipø ka mbəzliy nəw Yesəw ki. Daɗɓa mbəzliy kamaa ka Zhəwifə niy nza ghəshi. Ta kəsəy nəwər tsa va dza ghwəy lə nəwər tsaa dzəkən shiy kəsashi kar Pəl lə Shilasə mbə məlmə Filipø va, mbə Zliya ka kwal Yesəw vəh 16:6-40.

Avanay njasa nəwva kwəma mbə zliya na:

Vəh 1 Pəl fal Hyala, ka vəshi ta kwəma ka Filipø. Zhini na ka gəzəə dzəkən nzəy tsa ci kwa fərshina.

Vəh 2:2-18 Pəl gəzanshi kaa ka Filipø a ghəshi jakay ghən tsa shi, zhini mba'a ghəshi ɓəti ghən tsa shi jəw jəw kala kəli ma ghən.

Vøh 2:19-30 Pøl tøkø ghwənøghø kar Timøte lø Epaføraditø kaa ka Filipø.

Vøh 3:1-11 Pøl gəzanshi kaa ka Filipø əntaa ghøshi dzaa zləba kwəma mbəzliy ni va, war ndə nəwti kwəma pəhəpəhə na dza ndəə mbay dzəghwa kwəma Hyala kala hazləni tifa, kə ghøshi.

Vøh 3:12-21 Na ci kwəma dī Pələy, sənay dzəkən Yesəw wəzə wəzə gwa'a tsəgha, ka kəsli bali kwa kwəma ta kwəməvə shi fəy na ghən tsa ci ti shi.

Vøh 4 Pøl gəzanshi kaa ka Filipø nza ghøshi nzəy nzəy tsa wəzə tsa, ka vøshi ta sləni mənti Yesəw Kəristəw. Zhini na ka falshi difa ta shi vələnaghə mbəzli va ta tihə ndərma kən.

Nəwər tsaa gwəramti mbə zliya nay, kaa ngəmmə na ghwəmmə mbəzliy nəw Yesəw Kəristəw. Shiy tifa mba'a ghwəmmə tərəhashi mbə jakəva tsa ghwəmmə lə Yesəw Kəristəwəw, ə pə ghwəmməə vøshi mba'a nəfə tsa ghwəmmə həniy.

Pəl səkwə mbəzliy nəw Yesəw mbə məlmə Filipø

¹ Yən tsasli na zliya na, yən yən Pøl, ghəy lə Timøte, ghəy ghəy ka ghəra sləni Yesəw *Kəristəw tsasli na kaa mbəzli mbə məlmə Filipø mənishī ka mbəzli Hyala, tə mbərkə jakəva tsa shi lə Yesəw Kəristəw. A səkwəŋwəy ghəy, ghwəy lə mbəzliy 'waŋwəy kwal, lə niy kəətishi gwa'a. ² Məntəŋwəy wəzə hwər

Dømmø Hyala, ghøshi læ Ndø sløkømmø Yesøw Køristøw, mba'a ghøshi ndaŋwøw zørkø mbø nzøw tsa ghwøw.

Cø'wø Pøl ta mbøzliy næw Yesøw mbø mælmø Filipø

³ Ya hwømba, war zøzøti mee dzøkøn ghwøwøw, mbø mananta 'wøsa kee nza kaa Hyala tø ghwøw. ⁴ Cø'wø mee Hyala tø ghwøw ya hwømba nzøw, tøरणw ka vøshiy nza mbø næfø tsee. ⁵ Tøरणw yøn vøshira, sa nzana mba'a ghwøw kætitera mbø gøzø Yøwøn kwøma wøzø naa dzøkøn Yesøw *Køristøw kaa mbøzli. Sa ghati ghwøw ghala pøtsa favø ghwøw kwøma va, pa' sana sənzønva. ⁶ E sənay wøzø wøzø, ma sløni wøzø na va ghati Hyala ghøra nzø mbø nefer ghwøwøw, ta næw ghøra nzø dza na, ka kerkamti pa' tø vici dza Yesøw Køristøw zhøkø ti. ⁷ Kwøma læ kwal tsa nzø na vøya yøn tøkøø dzar ghwøw tsøgha, sa nzanay, mbø næfø tsee na kwøma ghwøw. Ma wøzø hwøw tsa mæntøra Hyala va ta ghøra sløni vay, aa mæntøwøw kwørakwø. Ma gøzee kwøma va tsøghay, sa nzana mbø kætira ghwøw, ya njasa nzee tsa kwa fərshina sənzønva, ya ghala vøghwø tsaa nzee kwa kwøma mbøzli, ka gøzanshi yøwøn kwøma wøzø na, læ katan bəzhə bəzhə gwa'a. ⁸ Kay, tøरणw dītøwøw ya. A Hyala sənay tsøgha na kø, dzørvøø sla yaw. Njasa diti Yesøw Køristøw va mbøzliy, tsøgha dītøwøw ya kwørakwø.

1:3 1:3 Rm 1:8-10; 1Kwøw 1:4; 1Tes 1:2-3 **1:6** 1:6 2:13; vici søkø tsa Køristøw: 1:10 **1:7** 1:7 2Kwøw 7:3; Ef 3:1 **1:8** 1:8 1Kwøw 16:24; 2Kwøw 5:14

⁹ Ma shi cə'wee va Hyala tə ghwəyəy, war a ghənzə mənti, a dī tsa mbə nefer ghwəy mətəhəə kəliva dza kwa kwəma kwa kwəma, vici gwa'a. Ma ghalaba kiy, nza Hyala ndanwəy məhərliy sənata kwəma katan na, lə naa təra ghalaa dzəghwa na wəzə na kwəma lə na jikir na gwa'a. ¹⁰ Nza ghwəy mbay məni naa təbə kwəma. Ghalaba ki na ma nza ghwəy nza ka mbəzli dəwdew ni va Hyala, kala nza fəti nza dzar kwa kabaka ghwəy fəca dza Yesəw Kəristəw zhəkə ta sla ngwəvəə dzəkən mbəzli. ¹¹ Nza ghwəy məni kwəmaa təbanta kaa Hyala. Kwəma vay, Yesəw Kəristəw dza naa məni mbə ghwəy, ta mbə məndiy fə bamaa dzəti dikə tsa Hyala, ka fal slən tsa nzə.

*Piy mbə Yesəw *Kəristəw na kwəmaa gwəramti dibədibə va ndə*

¹² A ngwarməhira, e dī ghwəy sənay, ma ngəra'wə tsa kənee tsay, war ta mbə Yəwən kwəma wəzə naa mətəhəva kwa kwəma kwa kwəma na. ¹³ Nighətiməy, ya dəwgerhiy ndəghwə ghi tsa ngwəmna gwanashi, lə mbəzli mbə məlmə na gwa'ay, ndə tiba kala sənay tə mbərkə sa ghəree sləni Kəristəw kəsaghwara məndi kwa fərshina kəw. ¹⁴ E gəzanwəyəy, tərənəw kwəmavə nihwəti ngwarməhimmə mbə nəw Yesəw bərce sa favə ghəshi nza tsa nzee tikə kwa fərshina. Nana kiy, mbə gəzə kwəma Hyala na ghəshi kaa mbəzli, kala hazləni ma.

1:9 1:9 Kwəl 1:9-10 **1:10** 1:10 Rm 12:2; Ef 5:27; Ebr 5:14; vici dza Kəristəw zhəkə ti: 1Kwər 1:8; 2Kwər 5:10; Flp 1:6; 2:16

1:11 1:11 Zhη 15:8; Zhk 3:17 **1:12** 1:12 Ef 3:1; 2Tim 2:9

¹⁵ A nanzøy, a nihwæti mbözli mbø shi, mbø gəzə kwəma Kəristəw vay, mbø hərhe na ghəshi va sləni ghəratee, ka di njəghəzliva ghəshi lə ya. Nihwæti ki na, lə nəfə kwətij ghəshi gəzə kwəma Kəristəw. ¹⁶ Ma na niva mbözliy, mbø dīra na ghəshi, sa nzanay a ghəshi sənay, a Hyala ndara sləni dza ta gəzəə dzəkən katan tsa Yəwən kwəma wəzə na kwa kwəma mbözli, kə ghəshi. ¹⁷ Ma niy dza va mbözli ta gəzəpə kwəma Kəristəw, kala hərhe ghəshi vøyay, lə nəfə kwətij gəzə ghəshiw, war ta tanətəra na kwəma di ghəshi. A ngəra'wə tsa nzee tsa mbø tikə kwa fərshina mətsəhəvaa dzəkənee na na di ghəshi.

¹⁸ Ma vöya, ta na tsee ghən talay, kwəmaa shashara dzar mbø niva shiyəw. War gəzə ma ghəshi Yəwən kwəma Yesəw Kəristəw wəzə na, ya war lə hərhe mbø nəfə shi na, ya war lə kwəma di mbø nəfə shi nay, kama na mba'a kwəma Kəristəw gəzəta na na vəshee ti. Mbø zhini nzee nəw lə vəshi va difa. ¹⁹ Sa nzanay, e sənay, ma shi va gwanashiy, shiy dzaa kəətitəra ta mbəlira na ghəshi. Ta mbəlira dzee tə mbərkə sa cə'wə ghwəy Hyala tə ya, lə kəəti tsa mərshi Safə tsa Yesəw Kəristəw dewdew tsaa kəətira. ²⁰ Ma na nee kwəma føy ya ghən tsee ti gəzlinə ka ndəghə lə nəfə tsee gwanayəy, ha'wə tsaa dza vaa kama kənee na. Ta na navay, e sənay wəzə wəzə, ya sənənva, ya hwəmbay, ta fə shəndəkə dzee dzəti Kəristəw. Ya ə dzam pəəslitəra, ya ə dzam pəlara. ²¹ Sa nzana, vöya ta na tsee

ghənəy. Mba'a pən tə ghwəmə na, war ta Kəristəw nzee tə ghwəmə. Mba'a pən mətira na, ka zhəmə kwəmavee nava vəya ghalaba tsəgha, sa nzana dzəvəgha Kəristəw yən taa dza. ²² Ma war ghwəlara pən tə ghwəməray, wəzə na ɓa, ta mbee mətsehə kəəti mbəzli. Dzəghwa nava kwəma sana kiy, mba'a sətəra, kala zhinee sənata na kee təravə kwəma mbə ghwəla. ²³ Bakə bakə na ghən tsee mbə nava kwəma: Ma na gwəree mawtiy, mətira ta nza ghəy tə pi kwəti lə Kəristəw. Ava na wəzə na, kaa na kee nza tə ghwəməra. ²⁴ Ma naa gwəramti wəzə ɓa na, nza tsəgha tə ghwəməra tə ghwəy, ta mbee kəətiŋwəy. ²⁵ Njana nzana, mba'ee sənata kwəma va tsəgha mbə nəfə tseyey, e sənay war ta nzaynza dzee tifa tə ghwəmə lə ghwəy gwananwəy, ka kəətiŋwəy, nza ghwəy mbəə kəli kwa kwəma kwa kwəma, ka vəshi mbə nəw kwal Hyala. ²⁶ Ma ghala pətsa dzee zhiniy tsəhəra mbə ghwəy taa nza diba kiy, ta vəshi dza ghwəy tərənŋw, ka fal slən tsa Yesəw Kəristəw, tə mbərkə sa dza Hyalaa zhiniy jakətəmmə lə ghwəy.

²⁷ Ma nanzə kiy ngwarməhiray, njasa ɓanavənŋwəy mənɗi mbə Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw Kəristəw pə ghwəy mənɗi kwəma. Ghalaba ki, ya ə dzee tsəhəra mbə ghwəy, ya war kala dzee tsəhəra ta nighətənŋwəy na, mba'ee dzaa favə, mbə jihəva nza ghwəy, ta ghəra sləni jakə, lə nəfə kwətiŋ, kə mənɗi taa ni. Zhini mba'ee dzaa favə njasa jakəti ghwəy miy

tsa ghwøy ta gøzø Yəwən kwəma wəzə na kaa mbəzli, nza ghəshi mbəə zləba. ²⁸ Əntaa ghwøy dzaa gwərsə va kwəma mbəzli mbəz ghwøy li shi ya jəw nza ma. Kala gwərsə pə ghwəyəy, ghənzə na kwəma dza Hyalaa canshi li, njasa nza ghəshi ka mbəzli zaza ni. Zhini ghənzə kwəmaa dzaa ciŋwəy mbəli tsa mbəlītəŋwəy Hyala. Kwəma va gwanatay, Hyala bərkəti na. ²⁹ Sa nzanay, ma wəzə hwər tsa məntəŋwəy Hyala va na, kwatakā ta mbə ghwøy bānavə nefer ghwøy kaa Yesəw Kəristəw məntəŋwəy na gwa'a tsəghaw. Əhəŋ, lə ta sa ngəra'wə ghwøy tə mbərkə kwəma ci na dība. ³⁰ Ma mba'a pə ghwøy mbə sa ngəra'wə ta kwəma ciy, mbəz tsa kwətīŋ tsa na sa nza ghwəmmə mbə tsəgha lə ghwøy. Mbəz tsa vay, ghəci na saa nara ghwøy va yən mbə ghala ndimndim niy nza. Zhini ghəci sa favə ghwøy tsa yən mbə tsəva mbə sana ba.

2

Məniŋwəyəm nja Yesəw mbə nzəy tsa ghwøy

¹ A ngwarməhira, a ghwøy sənay jakəjakə nza ghwøy lə *Kəristəw ki, ka mətəshəŋwəy bərci jakəva tsa va kwa kwal Hyala na? Di tsa dītəŋwəy Kəristəw vay, ka mətəshəŋwəy jihəva na na? Mbə jakəva tsa ghwøy va lə *Safə tsa Hyalay, mbə ghəra sləni na mbə nefer ghwøy na? Ka dīva ghwøy kwa jipə ghwøy na? Ka məni zhəhwər ghwøy ta mbəzli kwa jipə

ghwøy na? ² Ma mba'a kə tsəghay, vanta kwəma dēe gəzanwøy, yəmətim miy tsa ghwøy kwətin, dīvam kwa jipə ghwøy, jakətim nefer ghwøy kwətin, zəzə kwəma kwətin na kə sa ghwøy. Mba'a pə ghwøy mənti tsəghay, tərənw dza vəshiy nza vəya tə ghwøy. ³ Əntaa ghwøy məni kwəma lə hərhe va tsahwəti ndə kwa jipə ghwøy ma. Ka məni kwəma ghwøy ta kəli ghən tsa ghwøy, ya mbə namafa kwəma ka ghwøy məni ma. Ya wa ndəy, ə kə mənti ghən tsa ci jəwə kwa kwəma mbəzli. War njasa təfanakən nihwəti mbəzli gwa'a gwa'a ya tə namafa kwəma kə ndəə nighə ghən tsa ci. ⁴ Əntaa tsahwəti ndə nza mbə ghwøy, ka zəzə kwəma war kwataka ta ghən tsa ci ma. Ə pə ghwøy zəzəə dzəkən kwəma nihwəti mbəzli. ⁵ War njasa niy məni Yesəw Kəristəw va pə ghwøy məni mbə nzəy tsa ghwøy kwa jipə ghwøy.

⁶ Ma Yesəw Kəristəw naci ghala nzanay, ghəshivashi niy nza ghəshi lə Hyala. Əy ma dza na naci ki ya tsəgha nzə na, təkəti na, war yən mənira yəm lə Hyala kəw.

⁷ War mbərəkə zlay na dikə tsa məni na, mba'a zhəghəti ghən tsa ci jəwə, mba'a məniy ka ndə ghərapə sləni. Dza na mba'a bəvə pa mbəzli, ka səkəy dzəti hidī war wa'i ndə ngəri.

⁸ Dzəghwa mba'a mənti ghən tsa ci jəwə,

2:2 2:2 Zhj 13:34; 1Kwər 1:10-11; Gal 6:10; Ef 5:2; 1Zhj 4:12

2:3 2:3 Rm 12:10; Gal 5:26 **2:4** 2:4 1Kwər 10:24 **2:5** 2:5 Zhj 13:15; Rm 13:14; 15:5 **2:6** 2:6 Zhj 1:1-2; 17:5; Ebr 1:3

2:7 2:7 Zhj 1:14; Rm 8:3; 2Kwər 8:9; Ebr 2:14, 17 **2:8** 2:8 Zhj 10:17; Ebr 5:8; 12:2

war ka dī fōti va Hyala,
pa' ka zlēbavə mətīy lə vəgha tsəmta, ta mbəzli.

⁹ Va tsəgha banavə Hyala dikə tərəŋw ngəciy
dzəkən shiy gwa'a gwa'a ki,
dza na mba'a fanati slən
tsaa gwəramti dikə mbə slənədəmer.

¹⁰ Ma mēnti Hyala tsəghay,
ta mbə ya wa slən tsa sa ngati na gwa'a gwa'a,
ya mə ghwəmə, ya tə hidī,
ya kwa hidī na gwa'a na,
ka tsəfəkwə kwa kwəma ci,
tə mbərkə slən tsa ci.

¹¹ Mba'a ta mbə mēndiy gəzə gwanashi:
«Yesəw *Kəristəw na Ndə sləkəpə» kə mēndi.
Ma mbə gəzə tsəgha ki na,
Didi Hyala ghəshi taa fal.

Nzam ka wan pi tsaa mbərə kwa jipə mbəzli

¹² A madigahira, ghala pətsaa nza ghwəmmə
lə ghwəy tə pətsa kwətīŋ tsay. War mbə dī
fōti niy nza ghwəy vəya ya hwəmba. Ghala
pətsa nzee tsa kərakə kərakə lə ghwəy dibay,
wəzə na ghwəy dī fōti vəya tan na kwatanja va.
Ə pə ghwəy hazləni va Hyala, banavəm nefer
ghwəy gwanashi kaa sləni Hyala, nza ghənzə
mbəə mbəlītəŋwəy. ¹³ Sa nzanay, Hyala ghəra
na sləni mbə nefer ghwəy ya hwəmba. Ghənzə
ndanwəy na bərēci ta dī sləni nzə lə ta mēni
nzə gwa'a, ge'i lə kwəma bərkəti na mbə dī tsa
nzə. ¹⁴ Nana kiy, ya mbə namaḃa sləni mēni

2:9 2:9 SləniKY 2:33; Ef 1:21; Ebr 1:4 **2:10** 2:10-11 Ezay 45:23;
Zhŋ 5:23; Rm 10:9; ShiZhŋ 5:13 **2:13** 2:13 1:6; Zhŋ 15:5; Rm
7:18; 15:18; 1Kwər 12:6; 15:10; 2Kwər 3:5

ghwøy gwa'ay, øntaa ghwøy ngwøngwøzlimø ma, ka køkø ghøpø ghwøy ma. ¹⁵ Ta mbø kwøma ghwøy nza war sa dëwdfew na. Kala miy dzar kwa kabaka ghwøy, war ka ndørazhi Hyala, shiy møni ma jikir ghwøy ta nza kwa jipø mbøzli tø hidi ni ni ngøngødipø, ka møni war ndørøm. War mbørø kø kwøma møni ghwøy mbørø dzømbø shi nja sasørkwøhi dzøy tø ghwømø. ¹⁶ Mbø nzøy tsa ghwøy va mbø shiy, gøzanshim kwømaa dzaa bøpø piy. Ma sa ka ghwøy mønti tsøgha kiy, føca dza Yesøw *Køristøw zhøkø ta basø ngwøvø na, ma nzee mbøø tøhøda va vøshi tø mbørkø ghwøy, sa dzee nata sløni ghørahwee lø kwøma mønøhwee va mbø ghwøy kala kama gømshi.

¹⁷ Ma nefer ghwøy va ðanavø ghwøy kaa Hyalay, nja shi slanti ghwøy kaa Hyala na ghøshi, mba'a kø møndi pøøslitøra kiy. Nda nza miymiy ya nza mbør ka shi pasli møndi mbø ta Hyala va kia? Mba'a kø gar mønta tsøghay, ta vøshi dzee tørønɥ, nza ghwøy nza jakø lø ya tø vøshi va. ¹⁸ Ghwøy kwørakwø kiy, vøshi pø ghwøy vøshi, e nza jakø lø ghwøy mbø vøshi va.

Kar Timøte lø Epaføraditø

¹⁹ Sa børkee neyey, a Ndø sløkømmø Yesøw dzaa ndara kwal ta ghwønøghønøy Timøte kwa kwøma jøw. A ghøci dzaa nighøtønøy, ma ka nza nøfø tsee mbøø dzøghway, sa kee favø gaka ghwøy vø njasa nza ghwøy, sa ka na

2:15 2:15-16 1:10; Nøw 32:5; Dani 12:3; Mt 5:14; 10:16; 1Kwø 1:31; 2Kwø 1:14; Gal 2:1-2; Ef 5:8; 1Tes 2:19 **2:17** 2:17 Rm 15:16; 2Tim 4:6; 1Zhn 3:16 **2:18** 2:18 3:1; 4:4 **2:19** 2:19 1:1

zhøghøkøvay. ²⁰ Nay tsahwəti ntsa zəzə ghəy kwəma kwətiŋ na lee tikə, ka zəzəə dzəkən ghwəy kala war ghəciw. ²¹ War zəzə naa dzar ghən tsa shi kwəma gwa'a tsəgha na sa tsəva nihwəti mbə, kala zəzə maa dzəkən sləni Yesəw Kəristəw. ²² A na Timəte na naci kiy, ya ghwəy də'wə ghən tsa ghwəy na, a ghwəy sənay njasa nza na ka ntsaa sə'wa kwəma. A ghwəy nay njasa ghərahwə na sləni kwasəbee, ta gəzanshi Yəwən kwəma wəzə na kaa mbəzli. War njasa ka zəghwə vaa ghəra sləni kwasəbə dəyəy, tsəgha mənəhwə na. ²³ Mbə təkə nzee ta ghwənəghəŋwəy difa, sa kee nay njasa dza kwəma kənee na kərkəva. ²⁴ E sənay, a Hyala dzaa ndara kwal dzaa nza ta tsəhəra də'wə ghən tsee, ta nighətəŋwəy ɸa.

²⁵ Zhini mba'ee zəzəvə difa kiy ngwarməhiray, wəzə na yən zhiniy zhinəghəŋwəy zəməmmə Epafəraditə, pən. Saa niy ghwənikə ghwəy va lə shiy ta kəətira mbə ndərma kənee. Sa səəkə nay, aa ghərati sləni kwasəbee tərəŋw, ka kəətitəra mbə kwəma mbəz tsa nzee mbə. ²⁶ Ma ghəciy, tərəŋw maw na zha ta zhiniy naŋwəy difa. Gwa'a gwa'a məhərli ci ɸarvata tikə, ka zəzə war dzəkən ghwəy, sa nzana, mba'a ghwəy niy favə gwərapəy na, kə məndi. ²⁷ Na navay, gwərapəy niy nza na tərəŋw, war jəw niy tərmbə na ta mətiiy. Dza Hyala mba'a mənti zhəhwər ti, mba'a mbəliiy. Mbə kwəma vay, məniiy zhəhwər tsa Hyala va war ta Epafəraditə gwa'a tsəghaw,

lø tē ya ta na, sa nzana mba'a kē niy mētiy nzay, tsahwēti ngēra'wē na sava dza naa zhiniy mētsēhēy zhēkēn sa nzee tsa mbē kwa fērshina dība nza. ²⁸ Va tsēgha dēe zhinēghēḡwēy Epafēraditē sana kyanḡkyanḡw, ta mbē ghwēy zhiniy vēshinḡwēy li sa ka na tsēhēy. Ghalāfa ki na, ma nza mēhērlee hēnita kwērakwē ki. ²⁹ Sa ka na tsēhēyēy, ka'wēti tē ghwēy lē vēshi mbē nefēr ghwēy tērēḡw, njasa ka ghwēy vaa ka'wē tsahwēti zēmēḡwēy tsa mbē nēw Ndē slēkēpē. Fē pē ghwēy fanshi gaga ka ha'wē tē gēla mbēzli nja ghēci ni va. ³⁰ Sa nzanay, a ghwēy sēnay, war jēw niy tērbmē na ta mētiy mbē ghēra slēni kaa Yesēw Kēristēw. Ma kēti niy dza ghwēy kētitira mbē slēnee dē'wē ghēn tsa ghwēyēy, ghēci kētitēra na ka mējē'a ghwēy. Dzēghwa mbē slēni va ki na, jēw ghēci tērbmē ta mētiy.

3

Njasa dza ndē mby dzēghwa kwēma Hyala kala hazlēni tība

¹ Naa tērbmē kwēma nana kiy ngwarmēhiray, war vēshi pē ghwēy vēshi tē mbērke jakēva tsa ghwēy lē Ndē slēkēpē. Ma yēnēy, ka dalee va zhiniy tsaslinḡwēy kwēma kwētīḡ naw, sa nzanay, wēzē na ta mbē kētiḡwēy kwa kwal Hyala. ² Ndēghwē pē ghwēy ndēghwē ghēn tsa ghwēy va mbēzliy mēni kwemer jikirkir ni va, kireketi va, shiy ni va: «War ndē *slanti fē'yasa, dza ndē mby dzēghwa kwēma Hyala kala hazlēni tība» kē ghēshi. ³ Əy, ma ghēnzē

nja na təkə ghəshi va kwəmaa dzəkən kwəma sla fə'yasa nza tala kiy. Ghwəmmə na shi nza fə'yasa ghwəmmə slasla katan katan va Hyala. Ghwəmmə shi mbə nəw kwəma Hyala lə bərci Safə tsa nzə. Na na ghwəmməy, ka banavə nəfə tsa ghwəmmə ghwəmmə kaa shi pəhəti ndə ngəri ta mənishiw. War tə mbərkə sləni ghərati Yesəw *Kəristəw tə ghwəmmə na na ghwəmmə vəshi. ⁴ E gəzanwəyəy, ta mbay niy dzee banavə nəfə tsee kaa shi pəhəti ndə ngəri va ta mənishi nza, sa nzana, mbə mənishēe niy nza. War mba'a kə ndə təkəti mənīy ka ntsaa dzəghwa kwəma Hyala kala hazləni tifa tə sa nəw na shi pəhəti ndə ngəri ta mənishiy, pərba yən niy dza naa mənira gar dzəghwa kwəma Hyala kala hazləni tifa kən nza. ⁵ Sa nzanay, ndə ka *Izərayel nzee baw fərshi. Mbə hwəhwə tsa *Bənzhamen yəkəra məndi. Ntsa mbə hwəlfə mbəzli ka *Ebərə yən tsər tsər. Tə kwa dəghasa vici ghala yəkəra məndi na, mba'a məndi slantəra fə'yasa. Mba'a kə dzar kwa nəw *kwəma pəhəpəhə na *ka Zhəwifə ba na, yən niy gwəra na tə nəw nzə, sa nzana, ndə Farisa yən niy nza. ⁶ Ghənzə na kwəmaa niy gwəree jahambəvara mbə, pa' ka sanshi ngəra'wə kaa mbəzliy nəw Yesəw niy nza. Tə nəw kwəma pəhəpəhə na kə nzay, cee məndə ka ntsaa dzəghwa kwəma Hyala kala hazləni tifa nza. Ka nza fəti dzar kwee nzaw. ⁷ Ma shi mbərakee vay, nja shiy gwəramti wəzə ni,

3:4 3:4 2Kwər 11:18, 21
SləniKY 8:3; 22:4; 26:9-11

3:5 3:5 Lk 1:59; Rm 11:1
3:7 3:7 Mt 13:44, 46

3:6 3:6

dzee 'wəra ti shi niy zhəghətishee kwatəŋa. Ma nana dība ki na, war nja shi bəlitee givēe gəm ti shi zhəghətee niva shiy, war tə mbərkə sləni ghərati Kəristəw tə ya. ⁸ Kwataka shi bəlakee va na dība kiw. Ya nimaba shiy na shiy niy nighətee nja shi pərshi ni vəya gwa'ay. War nja shi bəlitee givēe gəm ti shi zhinee nighətishi nana, sa nzana mba'ee sənay Yesəw Kəristəw Ntsaa sləkəra, shi gwəra dimə ti shi gwa'a gwa'a. War tə mbərkə ghəci zhəghanavee hwəm kaa shiy niy mawee gwanashi. War nja shi tə kəsəkə yən nighəshi, ta mbee nza ka sa Kəristəw, ⁹ lə ta mbə ghəy jakəŋəy li ka ndə kwətɪŋ. Ka pəla mənđee ghwəla ka ntsaa dzaa dzəghwa kwəma Hyala kala hazləni tība lə nəw kwəma pəhəpəhə naw. Sləni mənti Kəristəw va tə yay, ghənzə na sa zləbavee, va tsəgha məniree ka ntsaa dzəghwa kwəma Hyala kala hazləni tība. Di naa gəzəy, Hyala də'wə ghən tsa nzə məni na ndə ka ntsaa dzəghwa kwəma nzə kala hazləni tība, kama na mba'a ndə bənavə nəfə tsa ci ngəta. ¹⁰ Ma nee kwəma gwəree dī gwa'a gwa'ay, war sənay Kəristəw tsər tsər, njasa nza na, mba'a sənata bərçi ci va zhakatiy na mbə məti li shi. Nahwəti kwəma zhinee dī bay, jakəra lə Kəristəw mbə ngəra'wə tsa sahwə na, lə mbə məti ci va mətɪy na gwa'a. ¹¹ Sa nzana mba'ee fəy ghən tsee gəzliŋə, ta zhanakatəra dza Hyala mbə məti kwərakwə, pən.

3:9 3:9 Rm 1:17 **3:10** 3:10-11Rm 6:8-11; jakəva lə Kəristəw mbə ngəra'wə tsa sahwə na: 2Kwər 4:10-11; sənata bərçi zhakatiy Kəristəw mbə məti li: SləniKY 4:2; Rm 5:17

*Kəsli bali ghwəmmə tidid ta kwəməvə zhəmə
va Hyala*

¹² Yən tsa nay ghwəy tsay ngwarməhiray, ə nə ya e kərkamti mənı kwəma, mba'ee mənira ka ntsa təhə təhə tsa mbə kwəma Hyala, pənəw. Əhəŋ, war ə na na dikəvaree, ka dza kwa kwəma, lə bərçi ta mbə kərkamti sləni ndara Hyala ta mənı nzə. Njasa ka ndə vaa dikəvay ta tsəhə tə pi garə mbə yəmə bali. Ma mənee tsəghay, sa nzana mba'a Yesəw *Kəristəw harvəra, ta nzee ka sa ci. ¹³ A ngwarməhira, nighətee njasa nzana mba'ee kərkamti sləni ndara Hyala ta mənıw. War ma na mənıyay, ghən na sa zantee ta ni ləy hwəm shiy gwanashi, ka nighə war kwataka ni tə kwəma shiy njasa dzee mbay kəsashi gwa'a tsəgha. ¹⁴ Ava va tsəgha kəslee bali tidid kwa kwəma, ta dzaa kwəməvə zhəmee va Hyala. Ava ghənzə na sa harvəmmə Hyala ta kwəməvə ghwəmmə mə ghwəmə, tə mbərkə Yesəw Kəristəw. ¹⁵ Ghwəmmə gwanammə ghwəmmə shiy təhəmmə va mbə kwəma Hyala kiy, zəzə kwəma tsəgha na kə sa mbə ghən ghwəmmə. Ma mba'a kə təkə kwəma nihwəti mbəzli mbə ghwəy kwətıtay, Hyala də'wə ghən tsa nzə dza naa ghwənamtəŋwəy məhərli ghwəy ta favə kwəma gəzee va ghalaba ki. ¹⁶ Ya war njaaba nay, kwa kwəma pə ghwəmmə dza lə nəw kwal tsa ghwəmmə tsa, war njasa ghati ghwəmmə va, ka sar pa' tə vəghwə tsa. ¹⁷ A ngwarməhira

3:12 3:12 1Tim 6:12; 2Tim 4:7; Ebr 12:1 **3:14** 3:14 1Kwər 9:24-25 **3:16** 3:16 Gal 6:15-16 **3:17** 3:17 1Kwər 4:16; 1Pi 5:3

war kwøma mōnee pø ghwøy nighø gwananwøy, a ghwøy mōni tsøgha. Ghøeyø, kwal na sava citøpø ghøey a mōndi nøw. Ava va tsøgha kiy, nighøm njasa dza mbøzliy nøwti kwal tsa va, a ghwøy nøw søøbø shi ki. ¹⁸ E gøzanwøyø, ðan na nihwøti mbøzliy mōnishi mbø nzøy tsa shi ka ka jaka lø Yesøw, kala zløba ma Kwøma mōti ci va vøgha tsøm ghøshi. Kwøma vay, mbøradzøra nzee mbø gøzanwøy, ø zhinee gøzønwøy sana ðiba, lø wahø kwa møtsee. ¹⁹ Ma gøla mbøzli tsøgha ni vay, war hwøer tsa shi na na shi Hyala sønata ghøshi. War ni ha'wø ha'wø ni va shiy na ni gargarø ghøshi ta mōnishi. Mba'a ghøshi køslimbø ghøn mbø zøzø war dzøkøn shi tø hidfi gwa'a tsøgha. Kwa kørkø kwøma niva mbøzliy, ra'i dza Hyalaa zamti piy tsa shi. ²⁰ Ma ta na tsa ghwømmø ghøn, ghwømmø shiy nøw kwal Hyala kiy, møba mø ghwømø na na ghwømmø ðølagwa søøkø ghwømmø mbø. Nana kiy, war søøkø tsa Ndø sløkømmø Yesøw Køristøw, ghøci Ndø mbølimmø na sa ndøghø ghwømmø. Søøkø mø ghwømø dza naa søøkø ta bømmø. ²¹ Sa dza naa søøkøyø, ta zhøghantømmø vøgha ghwømmø na daw børci na, kama vøri ti dza na nja na ci va vøgha, lø bama ti. Lø børci ci va tøðanakøn na kaa shiy gwa'a gwa'a ta ðanci føti ghøshi dza naa zhøghantømmø.

4

Kwa kørni bøni kwøma Pøl kaa ka Filipø

3:18 3:18 1Kwøer 1:23; Gal 6:12 **3:19** 3:19 Rm 16:18 **3:20**
 3:20 Ef 2:6; Ebr 13:14 **3:21** 3:21 Rm 8:29; 1Kwøer 15:25, 28,
 43-53; Kwøl 3:4

¹ A ngwarmøhira dītee ni tərəŋw ni, garəŋwəyəm lə bərçi mbə jakəva tsa ghwəy lə Ndə sləkəpə. Tə ghwəy vəshi nəfə tsee. Nja zhəmə kwəmavee mbə slənee nza ghwəy. Tərəŋw mawtee dza ta nighətəŋwəy. ² Ghwəy kiy, kar Evəwdi lə Shintishəy, ə cə'wəŋwəy ya, titihwəm, sləkatiim kwəma kwa jipə ghwəy, mba'a ghwəy mənīŋwəy mbəzli kwətīŋ mbə nəw Ndə sləkəpə. ³ Gha kwərakwə kiy ntsee tsa slar tsa nza ghəy li mbə sləni kwətīŋ nay, ə cə'wəŋee, a gha kəti mi'i va, ta mbə ghəshiy sləkashi. Ma mi'i vay, tərəŋw səəkə ghəshi mbə jihəva ta ghəra sləni kwasəbee mbə gəzəpə Yəwən kwəma wəzə na bakanashi. A mi'i va kəətəhwəra mbə sləni va ghəshi lə kar Kələman, mba'a nihwəti məcərahiy ghərahwə sləni kwasəbee. Ghəshi gwanashiy, tsasli tsasli na slənecfemer shi kwa zliya nza slənecfemer mbəzliy dzaa kwəmavə piy tsa kədi ma.

⁴ A ngwarmøhira, vəshi pə ghwəy vəshi ya hwəmba, tə mbərkə jakəva tsa ghwəy lə Ndə sləkəpə. Ə zhinee gəzəŋwəy difa, vəshim. ⁵ Wəzə kə nəfə tsa ghwəy kwa jipə mbəzli gwanashi, ndal tərmbə Ndə sləkəpə ta zhəghəvaa zhikəw. ⁶ Ka kəslimbə ghən ghwəy mbə zəzə dzəkən kwəma ya namaba ma. Ya mbə namaba kwəmay, gəzantam ghəzli kən ghwəy kaa Hyala, ka mbazlanta miy mbə cə'wə ghwəy. Mbə cə'wə ghwəy vay, kala

4:1 4:1 1Tes 2:19-20 **4:3** 4:3 SləniKY 3:5 **4:4** 4:4 2:18 **4:5** 4:5 1:10; Rm 13:11-12; 1Kwər 16:22; Ebr 10:25; Zhk 5:8; 1Tes 5:1-2
4:6 4:6 Cem 37:5; Mt 6:25; 1Pi 5:7

mananta 'wəsa pə ghwəy. ⁷ Ma nza zərkə tsa Hyala ndəghwətəŋwəy məhərlihi ghwəy lə nefer ghwəy mbə jakəva tsa ghwəy lə Yesəw *Kəristəw. Zərkə tsa Hyala vay aa taŋəti zəzə kwəma ndə ngəri gwanata.

⁸ Naa tərmbə kiy ngwarməhiray, ə pə ghwəy fə ghən ta ni gaga ni shiy, ni gar fal ni məndi. Shiy nja shi katanj ni, ni ha'wə məndi ti shi, mba'a shi slar ni, lə shiy kama ha'wə ha'wə ni, lə shi wəzə ni mbə nəfə, mba'a shiy təbanshi kaa mbəzli gwa'a. Shi va gwanashiy, ti shi pə ghwəy fə ghən. ⁹ Shi banavəŋwəy ya lə shi kəsəvə ghwəy mbə shiy, mənishim kwaakwa. Ma kwəmaa niy favə ghwəy yən mbə gəzə, lə shiy niy nara ghwəy mbə məniiy, tsəgha pə ghwəy mənishi. Ma nza Hyalaa bəmmə zərkə nzəyta lə ghwəy gwa'a.

Pəl mananshi 'wəsa kaa mbəzli ka Filipø ta vəli vəlanati ghəshi

¹⁰ A ngwarməhira, mbəradzəŋwəy nza ghwəy mbə zhiniy di kəətira, kalaa kwəmavə kwal ghwəy. Nana kiy, tərəŋw vəshiree mbə slən tsa Ndə sləkəpə, sa nzana mba'a ghwəy zhiniy kəətitəra va ndərma kənee. ¹¹ Sa gəzee kwəma va tsəghay, va sa nzee mbə ndərma naw. Ta na tsee ghənəy, e sənabəra mbə nzəy tsee, nza shiy vəya, lə kama ghəshi vəyay, war mbə vəshi nzee. ¹² E sənay nzəy mbə ndərma, e sənay nzəy tə ngwaba'a. Gwa'a bənivee sə'wa kwəma mbə nzəy tsee, ya kwəmaɓa, ya mbə namaɓa kwəma

4:7 4:7 Zhj 14:27; Kwəl 3:15 **4:8** 4:8 Rm 12:17-18 **4:9** 4:9 3:17; 1Kwər 13:11 **4:11** 4:11 1Tim 6:6-8; Ebr 13:5

nzø. Ya ngəsli ngəsli nzee, ya lə mara nzee, ya dānshi na shiy vəya, ya daw na shiy vəya. Mbə shi va gwanashiy, war mbə vəshi nzee. ¹³ E mbay sə'wati ya namaba kwəma gwa'a, sa nzana mbə kəətira *Kəristəw lə bərçi ci. ¹⁴ Ya tsəgha nzø kiy, wəzə mənti ghwəy sa kəətitəra ghwəy tsa mbə ngəra'wə tsee.

¹⁵ Ghwəy ghwəy mbəzli mbə məlmə Filipø kiy, a ghwəy sənay, ghala pətsaa gha ghəy gəzə Yəwən kwəma wəzə na mbə ghwəy, saa niy kafəe ta dzara mbə hidī ka Masedəwanəy, nihwəti mbəzliy nəw Yesəw tifa, mba'a ghəshi niy ndara shiy, kala war ghwəyəw. War ghwəy kwətiŋwəy na shiy niy jakəŋwəy lə ya, ta kəətiva ghwəmmə lə ghwəy kwa jipə ghwəmmə, mbə kəətiŋwəyee, mbə kəətira ghwəy kwərakwə. ¹⁶ Yən ghwəlara mbə məlmə ka Tesalənikə dibay, dāŋ səfa niy vələghəra ghwəy shiy, ta kəətira. ¹⁷ Ya tsəgha gəzee kwəma vay, əntaa ghwəy dzaa zhəghəti, njasa nzana war shiy shi palee va ghwəy ma. Ə dəe ghwəy sənay, wəzə hwər tsa məntəra ghwəy vay, a Hyala nay, ta təfətəŋwəy miy dza na tə mbərkə ci, pə ghwəy. ¹⁸ Ə gəzaŋwəy ya, ma shi ghwənay ghwəy va Epafəraditə ta vəlirashiy, cəke' kwəməvəshee. Shi vay, a ghəshi təhamti ghəzliy nza kənee, pa' ka tərmbə shiy dāŋ. Ma vəli vəlītəra ghwəy vay, tərəŋw təbanati na kaa Hyala, sa nzanay, ghala mbə lə shi wəzə ni va ka məndiy bəvə ta ta Hyala li

4:13 4:13 2Kwər 12:9-10 **4:15** 4:15 2Kwər 11:8-9 **4:16** 4:16
SləniKY 17:1 **4:17** 4:17 1Kwər 9:11 **4:18** 4:18 2:25; SləniTaH
1:9, 12-13, 17; 2:2; 3:5

shiw. ¹⁹ Hyala gherantee na slëniy, vø na shiy gwëramti gwa'a gwa'a, kala kërköva ma. Gwa'a dza naa ndañwøy ni daw ni shiy va ghwøy, mbø jakøva tsa ghwøy læ Yesøw Këristøw. ²⁰ War kaa Hyala, Dømmø tsa më ghwëmø kë dikø ya pa' hwëmfa. *Amin!

Kwa kërni sèkwøva

²¹ A ngwarmøhira, ava tsøgha këray gøzø kwëmee kaa ngøywøy. Sèkwøteram mbøzli Hyala mbø sløn tsa Yesøw *Këristøw gwanashi tø mølmø ghwøy. Mbø sèkwøywøy na ngwarmøhira tikø vøghëe gwa'a kwørakwø. ²² Mbø sèkwøywøy na mbøzli Hyala tikø mbø mølmø nzee na gwanashi. Kwatama mbøzli këghi tsa mazø tsaa sløkø hidfi ka *Røm gwanashiy, tøywøywøywøy ghøshi. ²³ Møntøywøy wøzø hwøer tsa ci Ndø sløkømmø Yesøw Këristøw gwanøywøy. Tifa kërayee, nza ghwøy nza ki.

**Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən
Yesəw Kəristəw**

**Bana: Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw
Kəristəw New Testament**

Le Nouveau Testament en langue Bana du Cameroun

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bana

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

ae014872-94cd-54bc-869e-601bde2245b3